

Еміль Константінеску – президент Румунії 1996-2000 рр. – 18 лютого відвідав Київську політехніку. Він ознайомився з історією та сьогоденням університету, оглянув фотогалерею відомих учених КПІ та студентів-переможців міжнародних олімпіад, відвідав Державний політехнічний музей, де із зацікавленням ознайомився з експозицією наукових розробок українських учених ХХ ст.

Пан президент виступив перед студентами, викладачами та співробітниками НТУУ «КПІ» з лекцією про досвід Румунії в європейській інтеграції, текст якої наведено нижче. Представляючи гостя, ректор університету академік М.З.Згуровський наголосив, що професор Е.Константінеску поєднує дві складові наукової й педагогічної діяльності, адже отримав вищу юридичну та геологічну освіту. Випускник Бухарестського університету, має цікаву наукову біографію, багато років займається мінералогією й кристалографією, читав курси лекцій для студентів провідних університетів Європи й США. Саме за президентства Е.Константінеску було укладено базовий договір між Україною й Румунією, основні положення якого діють донині. Він багато зробив для розбудови ЄС, покращення взаємовідносин між нашими країнами і продовжує активно працювати заради європейських добросусідських взаємин.

Гість безроздільно володів увагою переповненої аудиторії (зустріч відбулася в залі засідань Вченої ради) упродовж двох годин. І не лише завдяки ораторській

майстерності. Він підкорив слухачів, розповівши про виступ папи Іоанна Павла II, коли той відвідав Румунію. Понтифік виголосив промову румунською, хоча президент помітив, що текст було написано польською і транслітеровано. На за-

Зустріч з екс-президентом Румунії

Виступає Е.Константінеску

питання, чому гість не виступав французькою, яку розуміє більшість населення, той відповів, що польська – мова його душі, тож до слухачів звертався при посередництві своєї душі. Після такого вступу Е.Константінеску зробив «ризикований крок» – виголосив свою промову українською. Хоча присутнім доводилося вслухатися в текст, розповідь була побудована динамічно, з багатьма прикладами й аналогіями. Зокрема він зазначив, що ВНЗ мають готувати фахівців, які володіють глобальними компетенціями і здатні діяти залежно від релігійних, культурних чи екологічних особливостей. У кінці слухачі гаряче аплодували на знак вдячності лектору, який виявив шану й повагу до України та її мови.

Визнавши доповідача «за свого», студенти засипали пана Емілія запитаннями, що стосувалися міжнародної політики Румунії, євроінтеграції України,

співпраці румунських та українських університетів, студентського життя тощо, на які отримали вичерпні, виважені й достовірні відповіді (швидше як ученого, ніж політика, як зауважив Е.Константінеску). Наведемо окремі фрагменти з них.

Приміром, гість висловив своє бачення проблеми стосовно острова Зміїного. Він вважає розумним і прийнятним винесення питання на Гаазький міжнародний трибунал, рішення якого ще очікується і має поважатися обома сторонами. Але найважливіше, наголосив пан Еміль, що молоді покоління наших країн мають жити далі в мирі і не ставати заручниками відсутності порозуміння між політиками.

Чи може Україна скористатися досвідом Румунії при входженні в НАТО та ЄС? Румунія здійснила болючі реформи, інтегруючись в європейську спільноту. Найскладніше явище – зміна ментальності. Найважливіше – віра в правильність напрямку реформ. Україна – велика сила, вважає пан президент, яка консолідуватиме ЄС, вона має великий науковий і культурний потенціал. Українські вчені сприяли розвитку Європи і світу, прогресу людства. Але, на жаль, вони не дуже відомі на Заході. Про дух української нації гість більше дізнався з опери «Тарас Бульба», яку дивився в київському театрі, аніж з купи бюрократичних паперів, що їх вивчав у Брюсселі. «Ми мало знаємо один про одного, – розмірковував лектор. – Культура недовіри, яка ще є складовою свідомості, у молодих має зникнути, тоді менше підпадемо під вплив різних груп із Заходу і Сходу та в самих країнах». Європі потрібна Україна, як й Україні потрібна Європа, підсумував він.

У майбутньому непевному світі важко самотужки зробити щось. ЄС по-

кликана вирішувати проблеми, про які вона ще не знає. Ось США – це суміш націй з єдиною мовою, культурою, домінуючою релігією, а ЄС зберігає різноманітність. Якщо порівняти з геологією, то при землетрусах найбільшійшими є гармонійні системи, які можуть пристосовуватися до цих ударів. Тож Україна не повинна втрачати автентичність.

Досвід людської історії показує, що є зв'язок між тим, що отримуєш і даєш. НАТО – комплексна система безпеки, яка, зокрема, протистоїть тероризму, торгівлі людьми, здійснює фізичний захист нафтомагістралей тощо. Членство України в НАТО не буде спрямоване проти Росії, це примітивна, небезпечна думка.

Що може завдати Україні при євроінтеграції? Питання розміру. Румунії було складно ввійти до ЄС, бо має значну територію. ЄС – за приєднання малих країн – Словенії, Словаччини, Чехії тощо. Тому існує багато бюрократичних перешкод у Брюсселі. Нині в Європарламенті Румунія має найбільше представництво. Об'єднавшись, Україна, Румунія та Польща могли б суттєво впливати на рішення ЄС. Інтеграція має відбуватися в інтересах кожного народу. Адже всі прагнуть жити в країні, де закони поважають, установи працюють, економічні реформи контролюються та ін. Інтереси молодого покоління – створити новий стиль життя у безпечному середовищі, з можливістю гідного працевлаштування тощо. Не очікуючи підписання угод, можемо зробити це вже зараз. Отримання поваги інших проходить через побудову поваги до себе.

На прощання Е.Константінеску побажав студентам радіти миттєвостям буття, бо вони неповторні, та завести вірних друзів, які залишаться на все життя. А викладачам – бути у контакті з молодими і не тільки навчати, а й учитися у них.

Н.Вдовенко.

ПЛОСКИЙ СВІТ З ГЛИБОКИМИ РОЗРИВАМИ

промова екс-президента Румунії професора доктора Емілія Константінеску

Томас Фрідман, журналіст газети «Нью-Йорк Таймс», відвідав Індію для вивчення на місці феномену нового покоління індійських програмістів-інформатиків. Молодий програміст, продемонструвавши шляхом використання Інтернету можливість заснування маленьких конкурентоспроможних фірм повсюди у світі, сказав йому: «Поверхня зараз плоска». Книга «Плоский світ», яка була написана від цього життєвого досвіду, принесла Томасу Фрідману Пулітцерівську премію і стала всесвітньовідомим твором. Ця книга не розповідає, як нам здається на перший погляд, про більш-менш імовірне майбутнє, а про сьогодення, яке багато хто з нас не відчуває. Ті, що обрали для французького телеканалу «TV 5 Le monde» девіз «Центр є повсюди», відмітили цю ідею. Не випадково, оскільки транснаціональні мас-медіа є однаковою мірою репрезентативним елементом глобалізації та інформаційного суспільства, Інтернет є також засобом для нових контактів, які нехтують географією, але доступний тим, які мають можливість та вміння використовувати його.

Хочу поділитися з вами власним індійським досвідом. У 1997 році, по дорозі додому з саміту з франкофонії, який відбувся в Ханой, я зупинився в Нью-Делі. Президент Індії, мудра та високоосвічена літня людина, розповів мені про акцію для популяризації супутникового телебачення, яку в Індії провела одна американська компанія. За допомогою гелікоптерів вони дістались до ізольованих населених пунктів у джунглях, жителі яких не знали, що за навколишніми горами існує щось інше у світі, окрім тварин,

проти яких вони навчилися боротися та разом виживати. Гелікоптер, телевізор та прибулі вважалися їм божественними проявами. Фактично це було єдине можливе трактування відносно різниці тисячоліть цивілізації. Таким чином, так звана плоска сучасність має глибокі розриви. Індійська притча про тих 5 сліпих, які доторкаючись до різних частин тіла слона (ніг, хобота, бивнів, живота та хвоста), розповідали про різні істоти, є адекватним відображенням цієї реальності, яка шокувала мене в багатьох моїх поїздах різними куточками світу, де я побував найчастіше як геолог та дослідник.

Ось чому я вважаю, що довгий шлях до глобальної солідарності, яка є найвищою формою свободи, повинен розпочатися із середини кожної нації, місцевої спільноти або навіть сім'ї, де можемо віднайти багато конфліктів, які ми характеризуємо як конфлікти між Північчю та Півднем, Заходом та Сходом. Уразливість людини до природних катастроф, таких як цунамі або ураган Катріна, що драматично вплинули на початок третього тисячоліття, не була надто різною в Південно-Східній Азії та США, як могло здаватися на основі стереотипних уявлень щодо цих країн. Міжнародна солідарність була вражаючою, по-перше як людське почуття, а згодом США отримали міжнародну допомогу надала Америці більш людського обличчя й не пошкодила її іміджу.

Підхід до глобалізації, як егалітарної сили в негативному сенсі, в якому вона обговорюється сьогодні, не є продуктивним. Технологічний імперіалізм, утвердження споживацької культури або англійської мови на про-

тивагу культурної різноманітності та національної ідентичності беззаперечно є реальністю. Але настільки ж реальною є і перспектива рівності шансів, яка відкривається особливо сьогодні молодому поколінню, яке в Румунії буде першим користувачем професійної мобільності на ринку праці після інтеграції Румунії до Європейського Союзу.

Глобалізація відкрила ринок без кордонів і в галузі освіти. Необхідно, однак, перейти негайно до установчих реформ та установчого переорієнтування в галузі освіти. Якщо мобільність є кроною дерева, а корінь – мережею внутрішніх та транснаціональних установ, стовбур дерева повинен складатися з нової стратегічної організації системи знань, яка б валорифікувала критичну масу фундаментальних понять. Глобалізація запропонувала інфраструктуру зв'язку, в якому простір та час втратили своє значення. Подвійна роль освіти та праці повинна функціонувати на основі двох концепцій: освіта впродовж усього життя та багатопредметність. Багатопредметність ще не збільшила від тиранії дисциплін та кастового духу дослідницьких інститутів. Рішенням могла б бути така пропозиція для молодого покоління, яка б дозволила йому обирати не між назвами предметів, а між професіями, пропонуючи горизонт професії, де предмети замінюються форматом, що дозволяє самостійно обрати особистий маршрут, який би створив індивідуальну біографію. В такому форматі викладач повинні стати скоріше опікунами або прикладами, ніж простими носіями знань. Необхідно створити в системі освіти та дослідницькій

галузі нові ігрові поля та нових гравців. Менеджери повинні адмініструвати взаємодію. Організаційні сфери повинні змінюватися у контексті, в якому битва за таланти та адміністрування їх еволюції стає наукою. Виклики технологічного розвитку здійснюють тиск на людський ресурс.

Світ без кордонів у системі освіти вимагає, як я зазначав, переосмислення ролі установ. Необхідно підготувати випускників із глобальною компетентністю, які б були здатними діяти залежно від релігійних, технологічних, культурних та екологічних особливостей. Ми не повинні забувати, що в основі глобалізації стоять проблеми. Глобальні проблеми вимагали глобальних відповідей. «Global versus local» не є визначенням в географічному сенсі, а способом мислення та засобом дії, пристосованим до деяких локальних проблем з глобальними наслідками. Глобалізація не може вважатися тільки західним виробом. Сучасна технологія є дійсно західним набуттям внаслідок зосередження наукового виробництва на Заході та певних давніх когнітивних розривів. Глобалізація є відповіддю на глобальні проблеми, які змушують західну технологію брати до уваги місцеві особливості та працювати на глобальні рішення. Для того щоб збудувати нову концепцію всесвітньої глобалізації, ми маємо бути здатними взяти до уваги ethos глобалізації та оцінювати глобалізацію не з технологічної точки зору, а з її антропологічних аспектів. Через різноманітність, яка її характеризує, а через ангажований потенціал, Європа добре позиціювана для того, щоб відповісти цьому виклику нашої епохи.

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

1 **Візит екс-президента Румунії д-ра Е.Константінеску**

2 **Господарська діяльність КПІ**

3 **Ювілей економічної підготовки в КПІ**

Молоді викладачі-дослідники з ВПІ

Семінар з охорони праці

4 **Вивіски – обличчя наших вулиць**

Філія Світу фантастики

У центрі уваги – безпека

Оголошення

ЮВІЛЕЙ ЕКОНОМІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ В КПІ

14 лютого відбулося урочисте святкування 70-річчя економічної підготовки в КПІ. Урочисте засідання відкрив перший проректор Ю.І.Якименко, який привітав усіх запрошених та подякував викладачам, що здійснювали і продовжують здійснювати економічну підготовку студентів університету, за багаторічну сумлінну працю на цій ниві. Також з привітаннями виступили декан факультету менеджменту та маркетингу професор О.А.Гавриш і завідувач кафедри міжнародної економіки професор В.Г.Герасимчук. Їм випала честь вручити почесні грамоти за досягнення в педагогічній та науковій праці та подарунки тим, хто велику частину свого життя присвятив економічній підготовці інженерів, а також працює над підготовкою менеджерів, маркетологів та економістів на факультеті менеджменту та маркетингу. Останнім зі словами подяки та привітання виступив колишній завідувач кафедри економіки та організації машинобудівного виробництва А.Е.Розенплентер, який також нагадав присутнім про тих, хто розвивав цей напрям підготовки у КПІ, та на жаль, не дожив до цього свята.

За 70 років існування економічної підготовки в КПІ було зроблено немало. Почалося все зі створення 14 лютого 1937р. кафедри організації виробництва та економіки промисловості (ОВ та ЕП). Тоді в основному викладалися короткі курси економічних та організаційних дисциплін майбутнім інженерам, які мали розбиратися в економічних питаннях, оскільки після закінчення "КПІ" вони керували роботою великих підприємств, а для цього треба розбиратися в економічних питаннях. Першим завідувачем кафедри ОВ та ЕП був доцент І.Е.Розенберг. Після Великої Вітчизняної війни кафедрою керував доцент Е.М.Балакін. Період з 1937 по 1950 рр. можна умовно назвати першим етапом існування економічної підготовки в КПІ.

Другий етап (1950-1970 рр.) пов'язаний з активною діяльністю головного інженера Київського верстатобудівного заводу доцента, а потім професора, доктора економічних наук М.М.Лича. За цей час на кафедрі з виробництва прийшли молоді енергійні викладачі, які склали 5 секцій. Керівництво секціями було доручено викладачам, які раніше займали керівні посади на виробництві. У цей час почала активно розвиватися наукова та методична діяльність.

Третій етап (1970-1992 рр.) характеризується інтенсифікацією діяльності кафедри ОВ та ЕП з усіх напрямків роботи. Збільшилась чисельність та підвищився рівень кваліфікації викладачів кафедри, покращилась наскрізна економічно-організаційна підготовка майбутніх інженерів, розвивалися міжгалузеві та міжнародні зв'язки, покращилась організація економічної освіти керівних кадрів промисловості Києва та області, видавалися підручники, монографії, навчальні посібники. У цей час керівниками кафедри були професор М.М.Лич (1970-1976 рр.), доцент А.Е.Розенплентер (1976-1988 рр.), доцент В.Ф.Шудра (1988-1992 рр.). У 1988 р. зі складу кафедри організації виробництва та економіки промисловості виділилась кафедра управління виробництвом, яку очолює доцент В.Д.Немцов.

Четвертий етап розвитку економічної підготовки в НТУУ "КПІ" розпо-

чався у 1992 році і триває до тепер. Він пов'язаний зі створенням та розвитком в університеті факультету менеджменту та маркетингу на базі кафедр економіки та організації виробництва, управління виробництвом і політичної економії.

Сьогодні факультет менеджменту та маркетингу здійснює економіко-організаційну підготовку студентів у переважній більшості інститутів та факультетів НТУУ "КПІ". Викладачі факультету ведуть курси "Основи економічної теорії", "Економіка та організація виробництва", "Менеджмент", "Маркетинг" та інші, а також консультують організаційно-економічну частину дипломних проектів.

Поряд з викладанням економічних дисциплін на технічних факультетах здійснюється підготовка фахівців з восьми економічних спеціальностей: менеджмент організації, менеджмент зовнішньоекономічної діяльності, менеджмент інноваційної діяльності, управління інноваційною діяльністю, маркетинг, економічна кібернетика, економіка підприємства, міжнародна економіка. На факультеті працюють 6 кафедр: кафедра менеджменту (завідувач кафедри академік АІН, к.х.н., професор, заслужений діяч народної освіти В.Д.Немцов), кафедра промислового маркетингу (завідувач – д.ф.-м.н., професор С.О.Солнцев), кафедра математичного моделювання економічних систем (завідувач – д.ф.-м.н., професор В.О.Капустян), кафедра економіки та підприємництва (завідувач к.е.н., доцент П.В.Круш), кафедра міжнародної економіки (завідувач – д.е.н., професор В.Г.Герасимчук), кафедра теоретичної та прикладної економіки (завідувач – д.е.н., професор Г.К.Ялович).

Під керівництвом декана ФММ д.т.н., професора О.А.Гавриша розвивається наукова, навчально-виховна, навчально-методична робота та міжнародна діяльність факультету. Основні напрями наукової роботи на факультеті – це інноваційно-інвестиційна діяльність, стратегічне управління підприємством, маркетингові дослідження, математичне моделювання економічних процесів, економічний механізм розвитку підприємств. Факультет регулярно проводить всеукраїнські й міжнародні науково-практичні семінари та конференції, здійснює заходи щодо вдосконалення якості викладання дисциплін та підвищення рівня освіти викладачів, видає монографії, підручники й посібники, а також активно впроваджує інноваційні методи поширення знань і викладання дисциплін. Розвиваються та змінюються міжнародні зв'язки факультету. З 2004 року щорічно видається фаховий науковий збірник "Економічний вісник НТУУ "КПІ". 13 лютого 2008 року своєю постановою ВАК України створив в НТУУ "КПІ" спеціалізовану вчену раду по захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук.

Таким чином, економічна підготовка в КПІ, яка починалася з однієї невеликої кафедри, за сімдесят років піднялася на дуже високий, якісний рівень. Це заслуга людей, що всі ці роки сумлінно та наполегливо робили свою справу.

М.Бурік

На фото: Учасників урочистого засідання вітає перший проректор НТУУ "КПІ" Ю.І.Якименко. Сидять (зліва направо) О.А.Гавриш, В.Г.Герасимчук, А.Е.Розенплентер

Молоді викладачі-дослідники з ВПІ

Серед переможців конкурсу «Молодий викладач-дослідник – 2007» – двоє старших викладачів кафедри машин та агрегатів поліграфічного виробництва (МАПВ) з Видавничо-поліграфічного інституту, яку очолює професор, д.т.н., заслужений діяч науки і техніки Анатолій Іванович Петрук.

Олексій Миколайович Віхоть викладає курс «Додрукарське обладнання» та «Копіювально-розмножувальна техніка». Напрямо його наукової діяльності – ротаційний тамподрук, тема складна для опрацювання, оскільки теорія друкарського контакту розробляється окремо для кожного з видів друку. На кафедрі МАПВ було проведено наукове дослідження на тему «Розробка основ теорії ротаційного тамподрукарського контакту» під керівництвом проф. А.І.Петрука, де О.М.Віхоть є одним із виконавців роботи. В роботі уточнено особливості механіки ротаційного тамподрукарського контакту, розроблено методику проектування ротаційних тамподрукарських апаратів. Отримані результати роботи використовуються в курсі дисциплін «Друкарське устаткування» і «Устаткування спеціальних видів друку». Матеріали його наукових досліджень передані для подальшого опрацювання в НДІ спеціальних видів друку.

Крім того, Олексій Миколайович – співавтор тексту лекцій з дисципліни «Складальне і формне устаткування», методичних вказівок до лабораторних робіт з вищезазначеної дисципліни та інших друкованих праць.

Залучає викладач до наукової роботи і студентів, зокрема студенти у своїх роботах проводять важливі для досліджень розрахунки, створюють нові варіанти кулачкових механізмів в устаткуванні для тамподруку. О.М.Віхоть – постійний учасник конференцій на базі Видавничо-поліграфічного інституту («Друкарство молоде»), також активно співпрацює з науковцями Української академії друкарства (м. Львів).

Андрій Іванович Іванко закінчив Українську академію друкарства, під керівництвом д.т.н., проф. О.М.Полудова захистив дисертацію. Тематика його наукових досліджень – брошурувально-палітурне ус-

таткування, зокрема розробка технологічних процесів обрізування книжкових блоків. Даний напрям актуальний – застосовані на практиці результати наукових досліджень підвищили продуктивність роботи сучасного устаткування.

Результати наукових досліджень Андрія Івановича введено в курс «Палітурно-брошурувальне устаткування», за ними проводяться лабораторні роботи та практичні заняття, а також подальші дослідження в темах магістерських робіт.

А.І.Іванко отримував стипендію компанії «Українська поліграфічна група», був премійований НДІ спеціальних видів друку, двічі стажувався за кордоном. Крім цього, отримано два патенти України по розробках з обрізування книжково-журнальних блоків.

Андрій Іванович брав участь у наукових конференціях з поліграфічної справи у Дніпропетровську, на базі Української академії друкарства, Видавничо-поліграфічного інституту («Друкарство молоде»).

Як бачимо, молоді науковці Видавничо-поліграфічного інституту ведуть активну наукову діяльність, тож залишається лише побажати їм подальших успіхів і здійснення всього задуманого!

В.Добривечір

О.М.Віхоть (зліва) і А.І.Іванко

У НТУУ "КПІ" на стаціонарі навчається понад 30 тис. студентів та працює близько 8 тис. працівників. З них 406 виконують роботи з підвищеною небезпечністю. Для того щоб такий великий колектив працював ефективно й злагоджено та не було ситуацій, які можуть загрожувати життю і здоров'ю людей, важливо дотримуватись вимог охорони праці. Багато що залежить від людського фактору.

Зважаючи на це, відділ охорони праці НТУУ "КПІ" провів 12 лютого семінар на тему "Стан охорони праці в університеті за 2007 р. та завдання на 2008 р.". На семінарі були запрошені відповідальні особи з питань охорони праці факультетів, інститутів, структурних підрозділів університету. З вступним словом щодо подальших шляхів удосконалення системи управління охороною праці в університеті до учасників семінару звернувся проректор університету професор М.В.Печеник. З доповідями виступили: начальник відділу охорони праці НТУУ "КПІ" І.В.Гожан, начальник відділу охорони праці Київської міської держадміністрації В.М.Журавський, начальник державної інспекції промислової безпеки та охорони праці в соціально-культурній сфері С.М.Степанюк, технічний інспектор ЦК профспілок працівників освіти в м. Києві В.М.Кузьменчук, старший інспектор Фонду страхування від нещасних випадків на виробництві С.М.Барабаш та завідувач кафедри техніки та електрофізики високих напруг д.т.н., професор В.О.Бржезький. У роботі семінару взяли участь 52 представники структурних підрозділів університету, в т.ч. завідувачі лабораторій А.О.Музика (ФЕА), А.А.Куба (ЗФ), В.О.Корсаков (ПБФ), С.Р.Ігнатюк (ФІОТ) та ін., заступник декана В.В.Артем'єв (ІФФ), заступник директора В.Н.Бороздих (студмістечко), О.В.Харламов (АТП).

У доповіді начальника відділу охорони праці НТУУ "КПІ" І.В.Гожана зазначалося, що у 2007 році на охорону праці в університеті було витрачено понад 0,5 млн грн. У минулому році не було зафіксовано жодного нещасного випадку, пов'язаного з виробництвом. Для створення безпечних умов праці в структурних підрозділах були проведені такі заходи: 28 перевірок із врученням керівникам структурних

підрозділів приписів, розроблено пам'ятки з охорони праці для деканів факультетів та директорів інститутів, здійснювався нагляд за організацією та проведенням медоглядів, вчасно проводилися всі види інструктажів, постійно проводився 3-ступеневий оперативний контроль за станом робочих місць.

Велике значення для покращення стану охорони праці в університеті мала комплексна перевірка стану охорони праці в НТУУ "КПІ", проведена у березні 2007 р. державною інспекцією промислової безпеки та охорони праці в соціально-культурній сфері. Вона показала, що поряд з позитивними результатами мають місце й недоліки: на деяких факультетах не проводиться 3-й ступінь контролю за станом робочих місць, не своєчасно пові-

СЕМІНАР З ОХОРОНИ ПРАЦІ

домляється про нещасні випадки (не пов'язані з виробництвом), в деяких підрозділах під час розробки інструкцій з охорони праці порушуються вимоги "Положення по розробці інструкцій з охорони праці", не скрізь проводиться замір опору ізоляції і замір опору контуру заземлення, в деяких структурних підрозділах несвоєчасно проводиться медичний огляд.

У 2008 році планується проведення комплексних заходів, спрямованих на усунення недоліків та покращення ситуації з охороною праці в НТУУ "КПІ". Зокрема планується проведення заміру опору ізоляції та опору контуру заземлення в усіх структурних підрозділах. Серед заходів важливе місце посідає вчасне проведення всіх видів навчання та перевірки знань з питань охорони праці, а також проведення профілактичної роботи та надання методичної допомоги співробітникам підрозділів університету. Учасники семінару виявили бажання зробити проведення подібних семінарів традицією, що також знайшло своє відображення у плані на 2008 рік. Мета цих заходів – звести до нуля кількість нещасних випадків та знизити до мінімуму захворюваність працівників та студентів НТУУ "КПІ".

Інф. "КПІ"

ВИВІСКИ - ОБЛИЧЧЯ НАШИХ ВУЛИЦЬ

Сьогодні великого значення надається питанню: "Як ми говоримо?". Слід поміркувати і над тим, як ми пишемо. Йдеться не про наукову літературу, й навіть не про щоденні друковані видання, а про ті написи-вивіски, які всі ми бачимо щодня і часом навіть всупереч бажанню запам'ятовуємо. Чи завжди в нас усе гаразд? На жаль, це не так. Почнемо із спогадів про недавнє минуле.

Коли автор цих рядків тільки навчився читати, – 1960-і рр. – чи не першим реченням, яке прочитав у житті, було: "Незакомпостирований талон не дає права на проїзд." Так продовжували писати в трамваях це слово десятиріччями, за трафаретом, виготовленим у давні роки. Лише після 2000 р., на початку другого десятиріччя незалежності, довелось побачити у цій фразі "закомпостований" – як воно й має бути українськи.

Щодо табличок з назвами вулиць – окрема розмова. На Борщагівці якось кореспондент столичного видання сфотографував написи з чотирма варіантами назви однієї з вулиць: Симиренка, СемЕренка, СЕмиренка, СимЕренка. Звичайно, правильним є перший варіант. Але чи замінили решту табличок? Боюсь, що ні – це грошей коштує...

На Бессарабській площі приблизно половина будинків має написи "Бессарабська пл.", а половина – без подвоєння. Нормою за

сучасним правописом є ця власна назва з подвоєнням.

На проспекті Возз'єднання ті, хто виготовляв номери будинків, забули або не знали, що в цьому слові два префікси: воз- та з-, отже, слід писати не лише два Н, але й два З. Але ж ті, хто пише на металі фарбою, на довгі роки! – мусять бути більш грамотними, аніж школярі.

Це – щодо столиці. А тепер подивимось, що відбувається на Київщині. У Переяславі-Хмельницькому "переклали" назву вулиці Алексєєва, перетворивши її на "Олексєєва" – на щастя, не на всіх табличках. Вибаачте, але якщо ми почнемо перекладати прізвиська з мови на мову, то робитимемо з Іванова – Джонсона або навпаки. Так можна й до абсурду дійти!

Стосовно помилок у прейскурантах та назвах товарів у крамницях – особливо чомусь продовольчих – можна було б скласти цілу гумористичну збірку, але це не наше завдання. Відзначимо лише кілька помилок, на наш погляд, найкумедніших: "Ковбаса ПрЕдніпровська". Дослівно це означає "дуже дніпровська". Коментарі зайві... А про назву найвідомішого салату й говорити годі: вЕНІгрЕТ, вІНІгрет, вІНІгрет, а треба ВІНЕГРЕТ.

Біля Будинку кіно не так давно довелось бачити табличку: "Устріч з режисером Володимиром Меншовим". Звичайно, слова менше, менший пишуться без м'якого знака – на відміну від російської

мови. Але це не стосується прізвиська! Автор широко відомої кінострічки "Москва сльозам не вірить" у написанні будь-якою мовою – Меншов.

Уже півтора десятиріччя минуло, як в наш побут – і відповідно до мовлення – потрапили, з-поміж інших нових для нас реалій, піцца та казино. Проте цей термін виявився, певно, замалим для того, щоб чітко виробити правопис цих двох слів. На вивісках зустрічаються два варіанти написання кожного з них: піЦца – піЦа та казіно – казіно. Згідно з нині діючим правописом новою нормою є перший варіант.

Окремим питанням, значною мірою дискусійним, є правопис географічних назв, надто іноземних. Скажемо принагідно, що в цій галузі мовознавства – ономастиці – й досі нема єдиної думки про те, як правильно передати засобами своєї мови назву географічного об'єкта, що перебуває на території іншої держави. Цілковитої логіки тут, певно, годі шукати. Вже, мабуть, ніхто не пояснить, чому назву найбільшого міста США ми вживаємо без перекладу: Нью-Йорк (до речі, наші західні сусіди – поляки її переклали – *Novy York*), а назву іншого американського міста чомусь у перекладі: Новий Орлеан. Так історично склалося – ось і вся відповідь...

Можна б тут не торкатися цього питання, але, заходячи іноді до крамниць – книжкових та канцо-

варів, доводиться бачити географічні карти. Написання деяких назв на них ріже око. Що ж, можна звикнути до Гельсінкі замість Хельсінкі та до Ємену замість Йємену. Хіба що відомості про них доведеться шукати у словниках не на ту букву... Але хотілося б сказати про інше.

Невизначеним і певною мірою болючим питанням є передача в українському написанні білоруських та російських географічних назв. Схоже, що тут виробляється подвійний стандарт: назви білоруських міст намагаються наблизити до мови оригіналу, а назви російських – навпаки, дещо українізувати. Ось кілька прикладів. Як відомо, особливістю білоруської мови є сильне "акання". Оскільки основним принципом білоруської орфографії є фонетичний, а пишеться замість ненаголошеного О, а буква О – лише під наголосом. Але чому це маємо наслідувати ми? Нехай білоруси пишуть Магілєў, Мазыр, Барысаў, а ми писатимемо Могильов, Мозир, Борисов. Мабуть, білоруси на нас за це не образяться.

А ось щодо географічних назв на території Росії... Питання дещо складніше. На нових географічних картах можна прочитати, наприклад: Воронеж, Таганріг. Назва першого з цих міст до 1918 р. писалась через "ять". Справді, цій "старорежимній" букві в російських словах відповідає Е, в українських – І: белый – білий і т.д. Отже, Воронеж цілком вкладається в цю схему. Написання ж назви другого міста через І правомірне, якщо

етимологічно справді пов'язано з іменником ріг.

Але подивимось на питання дещо ширше: чи слід захоплюватися українізацією російських географічних назв за допомогою І? До чого це може призвести? Сьогодні – Таганріг та Воронеж, а що завтра – може, Саратів? А далі – Тамбів, Псків? Та неже?

І нарешті – вже набридло, але й нині не всім зрозуміле питання про ті назви, які в російській мові закінчуються на -поль, а в українській – одні: -поль, інші -піль. Росіянам можна не морочити собі голови цим питанням, бо всі подібні власні назви згідно з російським правописом закінчуються однаково. Українці ж мусять у цьому випадку думати про походження слова – інакше не уникнути прикрих помилок. Отже – одні з них мають у своєму складі той самий корінь, що у слові поле. До таких належать, зокрема, Тернопіль, Бориспіль.

Другі ж пов'язані походженням з грецьким "поліс" – місто. Оскільки аристократія Російської імперії кінця XVIII – початку XIX ст. захоплювалася грецькими назвами, вони з'явилися на півдні саме в той період. Це Севастополь, Сімферополь, Тирасполь, Нікополь, Мелітополь, Ставрополь.

Таким чином, написання Сімферополь, Севастопіль, Маріупіль та ін., яке іноді проривається на газетні шпальти, в т.ч. навіть у Києві – є неприпустимим. Про це не слід забувати.

І.О.Сокол, ст. викладач кафедри української мови, літератури та культури

ФІЛІЯ СВІТУ ФАНТАСТИКИ В КПІ

Чотири роки тому в науково-технічній бібліотеці НТУУ "КПІ" розпочав свої засідання Клуб любителів фантастики (КЛФ) "Портал", заснований видавничим домом "Мій комп'ю-

Борис Сидюк ділиться враженнями про Єврокон-2007, що відбувся у Копенгагені

тер" (директор – Михайло Литвинюк) та редакцією журналу "Реальність фантастики" (редактор – Іраклій Вахтангшвілі). Цей клуб відродив у Києві рух любителів фантастики, що був дуже популярним у вісімдесятих роках минулого століття і занепадав у дев'яності.

На засіданнях клубу можна послухати чи самому розказати про останні новини з життя фантастичної спільноти – фендому, поговорити на цікаві для присутніх науково-фантастичні або фентезійні теми, обговорити твори молодих авторів, краєцї з яких виходять у "Реальності фантастики", просто побалакати з цікавими людьми за склянкою чаю. Серед членів клубу відомі ще з 80-х років легендарні "фени": Олександр Лайк, Дмитро Можаяв, Іраклій Вахтангшвілі ("Денна варта міста Києва"), Борис Сидюк (нині віце-президент Європейської організації наукової фан-

тастики); письменники Володимир Арневіч, Ілля Новак, Петро Верещакін (Кайл Іторр), Яна Дубинянська, Сергій Слюсаренко. Двоє перших пишуть ще й сценарії для комп'ютерних ігор.

Разом з видавничим домом "Мій комп'ютер" КЛФ "Портал" проводить перегляди фільмів, зустрічі з письменниками та кінематографістами (Марина та Сергій Дяченко, Генрі Лайон Олді, Андрій Валентинов та ін.). Члени клубу беруть активну участь у підготовці та проведенні Міжнародної асамблеї фантастики "Портал" та Днів фантастики, які щороку, навесні та восени, проводяться видавничим домом разом з Міжнародним книжковим ярмарком "Медвін". Гостями Асамблеї фантастики були всевітньо відомі письменники-фантасти Гаррі Гаррісон, Джон Краулі, Анджей Сапковський, Роберт Шеклі, Сергій Лук'яненко та інші. До речі, у 2006 році в рамках асамблеї вперше на території колишнього СРСР пройшов Європейський конвент наукової фантастики "Єврокон".

Цього року п'ята Асамблея фантастики "Портал" відбудеться 20-23 березня на території виставкового центру "Фізкультурний" (біля станції метро "Республіканський

стадіон"). У програмі книжковий ярмарок, художня виставка, майстер-класи для молодих письменників, автограф-сесії та зустрічі з письменниками, демонстрація фантастичних фільмів, презентації та багато інших сюрпризів. Наприклад, одразу після відкриття намічається презентація нового фільму режисера Сергія Маслобойщикова, знятого за культовим романом Сергія Лук'яненка "Лицарі сорока островів". Більш докладну інформацію про Асамблею можна отримати на її сайті www.interportal.info.

КЛФ "Портал" запрошує всіх небайдужих до фантастики студентів НТУУ "КПІ" до участі в Асамблеї та до своїх лав. Засідання клубу проводяться останньої суботи кожного місяця (крім серпня). Початок засідань – 16 година; місце засідань – зала №12 бібліотеки НТУУ "КПІ" (6-й поверх). Більш докладно про роботу КЛФ, час та тематику наступного засідання можна дізнатись в Інтернеті за адресою: http://community.livejournal.com/klf_portal.

С.В.Пальцун, ст. викладач ФМФ, член КЛФ

Гаррі Гаррісон з автором статті (Єврокон-2006)

У центрі уваги – безпека

18 лютого 2008р. в залі засідань Вченої ради відбулась зустріч ректора НТУУ "КПІ" зі студентами-іноземцями на їх прохання. На зустрічі були присутні студенти КПІ і представники іноземних студентів інших вузів м.Києва.

Ця зустріч була ініційована студентами-іноземцями у зв'язку з погіршенням криміногенної обстановки в м. Києві та збільшенням кількості хуліганських дій відносно них. Основні питання, які обговорювалися на зустрічі, стосувалися безпеки проживання та навчання.

Як повідомив начальник центра громадських зв'язків ГУ МВС України в м. Києві газеті "ФАКТИ", з початку року в столиці було зареєстровано 29 злочинів, здійснених проти іноземців.

За результатами зустрічі керівництвом університету були підготовлені та відправлені листи-звернення міністру внутрішніх справ України, голові служби безпеки України, голові відповідного комітету Верховної Ради

України, голові Солом'янської районної в м. Києві державної адміністрації та начальнику Солом'янського районного управління міліції. Ректором прийнято рішення про підготовку відповідних заходів щодо вдосконалення системи безпеки в НТУУ "КПІ".
В.Д.Тетерятник, помічник ректора

ОГОЛОШЕННЯ

12 березня 2008 року буде проведено математичну олімпіаду НТУУ "КПІ" в рамках першого туру Всеукраїнської олімпіади з математики для студентів вищих навчальних закладів України.

Олімпіада буде проводитися в дві зміни в аудиторіях 7-го корпусу НТУУ "КПІ": №105 (14.15 – 18.15, студенти першого курсу), №107 (14.15 – 18.15, студенти старших курсів), №111 (16.15 – 20.15, студенти першого курсу), №113 (16.15 – 20.15, студенти старших курсів).

За результатами олімпіади будуть сформовані збірні команди НТУУ "КПІ" для участі в другому турі Всеукраїнської олімпіади.

Запрошуються студенти всіх факультетів університету.

До уваги читачів!

У нашій газеті за 21 лютого 2008 р. допущено прикру помилку. На третій сторінці назва діаграми має бути: *Динаміка результатів складання зимових сесій (по навчальних роках у осінньому семестрі)*.

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК»

газета Національного технічного університету України

«Київський політехнічний інститут»

☎ 03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221
✉ gazeta@users.ntu-kpi.kiev.ua
☎ гол. ред. 241-66-95; ред. 454-99-29

Головний редактор
В.В.ЯНКОВИЙ

Провідний редактор
В.М.ІГНАТОВИЧ

Провідний редактор
Н.Є.ЛІБЕРТ

Дизайн та комп'ютерна верстка
Л.М.КОТОВСЬКА

Комп'ютерний набір
Я.В.БЄЛОВА

Коректор
О.А.КІЛІХЕВИЧ

Ресстраційне свідоцтво Кі-130
від 21. 11. 1995 р.

Друкарня ТОВ «АТОПОЛ-інк»,
м. Київ, бульвар Лепсе, 4
Тираж 2000

Відповідальність за достовірність
інформації несуть автори.
Позиція редакції не завжди збігається
з авторською.